

TRAIGUERA

me. Mas només en cita una forma *Tridiano* en doc. de 1068; per tant Aebischer, esmaperdut (*Top.*, 124), pregunta si pot venir d'un *TRITINUS (derivat de TRITUS, Schulze, 398), del qual és deriv. *Trizac* del Cantal. Evidentment impossible segons fonètica (hauria donat cat. *Trià o en b. ll. *Trizan*).

Millor i més antiga la forma d'un doc. de 1026: «in comit. Barchinonense, in Maritima, in terminio de *Tridilano*» (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* v, 49). Com que aquesta zona és al fort de la pron. y (per yl antiga),¹⁰ p. ex., allí mateix PRIMILIANUM hi ha donat *Premià* (-iyà), que figura en docs. com *Primianum* des de 1057, hem de creure que és la forma amb -il- l'originària (amb grafia menys guadora el 1068).

El NP epònim seria TRICELLIIUS i l'ètimon TRICELLIANUM, d'on *Tredilán* > *treiyá* > *trøyá*. El NP pertany a la família dels NPP romans encapçalada per *Tricius*, d'on *Tricellius* (Schulze, 375, 444, 450), junt amb *Tricarius* i *Tricalinus*; i consta també en inscripcions el *fundus Tricellianus* que cerquem (Schulze, 20 450).

TRAIGUERA

Traiguera, vila i municipi del Baix Maestrat, situada al S. del Pla de la Sénia.

PRON. MOD.: *traigéra*, oït allí Giner, 1935, i Cor. (xxviii, 50.7). *Gentilici*: *traigertins* (xxviii, 52.19).

DOC. ANT. 1272: *Bernalt de Valtraygera* (*Rept.* 30 de Múrcia, p. 240.10); 1280: *Valltraiguera* (Mtz.Fdo., *Cat. Doc. Val.*, reg. 48, fº 21), *Traiguera* en Desclot (*NCl.* III, 43); 1407: *Trabiguera* en Bernat Metge (ed. Riquer, *240); 1404: «en lo(loc) de *Triguera*» rei Martí (AIEC v, 562.9f.); 1405: *Trayguera* (Rubió, 35 *Doc. Cult.* II, 379); 1411: *Trabiguera* (CoDoACA III, 9); 1443: *Trabiguera* (Capbreu Milian de Morella, fº 12r).

ETIM. (VALLIS) TRITICARIA 'vall productora de blat', derivat del ll. cl. TRITICUM; igual que per el cast. 40 *trigo*, partint de la variant ll. vg. TRIDICU (dissimilant T-T- en T-D-),¹ d'on *trieguera* i amb transposició de les vocals, *traiguera* (DECat VIII, 694a58-60. Veg. nota 4 a l'art. *Tirig*).

Tridigueres, partida antiga del terme de Castellbò 45 (a. 1074; *Cart.* Tavèrnoles, 38).

Compostos de TRIDICU:

Montaltrigo, partida de Llombai (xxx, 162.19), de monte (d)el trigo.

Mas de Trigos a Vistabella (xxix, 81.22). *Masia de* 50 *Trigo* a Museros (xxx, 117.13). J. F. C.

¹ Que la forma del ll. vg. hispànic era TRIDICU amb -d- està comprovat pel mossàrab, que conserva les sordes i manté la -c-, però amb -d-: *tiridqu* en l'Ànonim sevillà c. 1100 (Asín, p. 318); i tenia el mateix 55 derivat que *Traiguera* (*Tiridqayra muntuza*, com nom d'un cereal silvestre «trigo montés, avena loca» (Asín, 316-317; DECH v, 632).

Traigues, V. T- (misc. moss.)

EL TRAIRE, Punta d' ~

Al costat de l'Alt Empordà (que Josep Pla enumera després de les puntes de l'Home i del Toixó) (*Guia de la Costa Brava*, p. 393).

On es practica la pesca amb fitora. En els llocs m'expliquen, a L'Escala, que els pescadors es posen en un indret de poca fondària amb un *traire* a la mà, que llancen per matar nerós. A la Costa de Roses, del paratge dit *El Traire*, explicaren que més que fitora és un arpó, perquè es llança a força distància (DECat VIII, 697a15-24). L'inf. del Port de la Selva, m'assenyala a la costa Nord del Cap de Creus, la Punta del *Trairà* (XLVII, 135), on sembla tractar-se del verb *trairar*, substantivat en infinitiu; prop de Collaró, també m'hi assenyalaren «a *Trait*», parlant d'unes roques a l'Est del poble Port de la Selva (XLVII, 138); però aquí és de témer que sigui nota treta d'un escrit amb lletres -re mal llegides o abreujades.

ETIM.: explicada en el DECat VIII, 697, per l'oc. ant. *taraire* 'barrina', celt. TARATRUM.

Els TRAJOLS

25

A molts llocs de les costes del Princ. i del Nord, un *trajol* és cada una de les seccions de platja adequades per atracar-hi una barca de pesca. A Roses cada una de les divisions de la costa plana, al SO. de la vila, d'un centenar de metres cada una, que servien cada una per a un art (Cor. 1964).

El Trajo de la Faluga, platja, entre el Castell d'Abelló prop de Banyuls i el cap d'Ullastrell.

En l'obra de Montanya-Martí, *Sitgetana-Rapitenca*, vol. II, recollim *Trajol*, lloc d'atracar barques a Vilanova G. (p. 412); platjarassa a L'Ametlla (p. 130) i «Les Roques del *Trajol*» (pron. *trázul*) sotaiguades enfora de l'Hospitalet de l'Infant (ib.).

ETIM. Sembla provenir d'un ll. v. *TRAGÏLE, derivat de *TRAGERE 'treure', amb el sufix adjectival -ilis, -ile i evolució fonètica de la vocal com en FLEBÏLIS > *frèvol*, MUGÏLIS > *mújol* (DECat VIII, 813b38-814a3). J. F. C.

TRALLA

Passatrala, NL documentat en unes afrontacions de Noves amb Trespunts (*Spill de Castellbò*, fº 13r).

ETIM. NL que prové del llenguatge dels traginers que passen la tralla o cingla a l'animal. Per a *tralla* veg. DECat VIII, 812b35-60. J. F. C.

TRAM- o TREM-

Noms que vénen de *Entram-*, provinents de compostos formats amb el ll. INTER AMBO (o AMBAS) 'entre els dos', com (*En*)*tramesaigües*, de (INTER) AMBAS 60 AQUAS 'entre els dos corrents', 'entre les dues aigües'.